

การเขียนบรรณานุกรม เอกสารอ้างอิง และฝึกปฏิบัติ*

สมชัย บวรกิตติ[†]

*บทบรรยายในการประชุมเชิงปฏิบัติการการนำเสนอผลงานวิจัยด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเรื่องการเขียนรายงานวิจัยและการสนับสนุนการทำวิจัย วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ณ โรงแรมทีเค พาเลซ จังหวัดนนทบุรี.

นิยาม

บรรณานุกรม^๑ น. บัญชีรายชื่อหนังสือที่ใช้ประกอบการค้นคว้า, บัญชีรายชื่อหนังสือในหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ยุคใดยุคหนึ่ง หรือของผู้เขียนคนใดคนหนึ่ง มักจะมีรายละเอียด หรือบทวิจารณ์สั้น ๆ ประกอบ.

Bibliography^{๒a} n. a list of sources of information on a given subject, or of literary works of a given author, publisher, etc.

A bibliography lists sources **not cited in the text** but which are relevant to the subject^๓.

เอกสารอ้างอิง^๔ น. เอกสารวิชาการที่ได้เผยแพร่ไปแล้ว และสัมพันธ์กับเรื่องที่เสนอ อาศัยใช้จริง ๆ สำหรับการเขียนเรื่อง เช่น อ้างสำหรับประวัติ, บางรายการสำหรับวิธี, บางรายการสำหรับคำอภิปราย.

Reference^{๒b} n. 1. an indication, as in a book or article, of some other work or passage to be consulted;

hence, the work or passage so indicated. 2. the mark or sign, as a number or letter, directing the reader to a footnote, etc.

A list of references contains details only of those works cited in the text^๓.

บรรณานุกรม

เป็นบัญชีเอกสารสิ่งพิมพ์เฉพาะเรื่อง อาจมีปริมาณจำนวนหนึ่ง ค่อนข้างมาก หรือครบถ้วน ขึ้นอยู่กับประเภทสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ. เอกสารส่วนใหญ่เขียนตามลำดับอักษรชื่อ (ก, ข, ค...) และบางกรณีอาจเรียงลำดับเวลา (พ.ศ.) โดยไม่มีเลขกำกับ และไม่มีเลขอ้างอิงในเรื่อง. สำหรับบทบรรณทัศน์ (review article) ควรมีเอกสารในบรรณานุกรมอย่างน้อย ๒๐ ฉบับ, ในขณะที่บททบทวนพิเศษ (state of the art) ควรมีเอกสารที่ครบถ้วนมากที่สุดเท่าที่ทำได้ ดังนั้นบางบทความอาจมีเอกสารจำนวนเป็นร้อย. บรรณานุกรมสำหรับสิ่งพิมพ์กิจกรรมเฉพาะ เช่น บรรณานุกรม “โรคที่ดื้อต่อการรักษา” โดยผู้นิพนธ์ไทย เอกสาร พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๙ (สารศิริราช ๒๕๔๙ หน้า ๑๗๓ - ๑๗๑), บรรณานุกรม “โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง”

[†]สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน

(สารศิริราช ๒๕๓๙ หน้า ๔๖๗ - ๔๖๘) มีจำนวนเอกสารขึ้นอยู่ กับจำนวนจริงที่สามารถค้นได้. การเขียนเอกสารขึ้นอยู่กับรูปแบบที่กำหนดโดยสำนักพิมพ์ หรือบรรณาธิการ หรือผู้รวบรวม ซึ่งคล้ายเอกสารอ้างอิงที่จะกล่าวในลำดับต่อไป.

เอกสารอ้างอิง

บัญญัติเอกสารอ้างอิงนิยมใส่ไว้ท้ายบทความก่อนจบคำย่อภาษาอังกฤษ. ลำดับเอกสารอาศัยลำดับเลขอ้างอิงในเนื้อเรื่อง. การเขียนเอกสารอ้างอิงในวารสารการแพทย์ไทยนิยมเขียนแบบแวนคูเวอร์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้^๓ :-

ตำรา:

Getzen TE. Health economics: fundamentals of funds. New York: John Wiley & Sons; 1997.

Fauci AS, Braunwald E, Isselbacher KJ, Wilson JD, Martin JB, Kasper DL, et al, editors. Harrison's principles of internal medicine. 14th ed. New York: McGraw Hill, Health Professions Division; 1998.

Australian Pharmaceutical Advisory Council. Integrated best practice model for medication management in residential aged care facilities. Canberra: Australia Government Publishing Service; 1997.

Pharmaceutical Society of Australia. Medicines and driving [pamphlet]. Pharmaceutical Society of Australia; 1998. DR-7.

Porter RJ, Meldrum BS. Antiepileptic drugs. In: Katzung BG, editor. Basic and clinical pharmacology. 6th ed. Norwalk, CN: Appleton & Lange; 1995.p.361-80.

Stedman's medical dictionary. 26th ed. Baltimore: Williams & Wilkins; 1995. Apraxia; p. 119-20.

วารสาร:

Russell FD, Coppel AL, Davenport AP. In vitro enzymatic processing of radiolabelled big ET-1 in human kidney as a food ingredient. Biochem Pharmacol 1998;55:697-701.

Coffee drinking and cancer of the pancreas [editorial]. Br Med J 1981;283:628.

จดหมายเหตุการประชุม:

Bengtsson S, Solheim BG. Enforcement of data protection, privacy and security in medical informatics. In: Lun KC, Degoulet P, Piemme TE, Reinhoff O, editors. MEDINFO 92. Proceedings of the 7th World Congress on Medical Informatics; 1992 Sep 6-10; Geneva, Switzerland. Amsterdam: North-Holland; 1992. p. 1561-5.

หนังสือพิมพ์:

Lee G. Hospitalizations tied to ozone pollution: study estimates 50,000 admissions annually. The Washington Post 1966 Jun 21; Sect. A:3 (col. 5).

วารสารจากอินเทอร์เน็ต:

LaPorte RE, Marler E, Akazawa S, Sauer F. The death of biomedical journals. Br Med J [serial online]. 1995;310:1387-90. [cited 1996 Sep 26]. Available from: <http://www.bmj.com/bmj/archive/6991ed2.htm>.

เว็บไซต์:

Hoffman DL. St John's Wort. 1995; [4 screens]. [cited 1998 Jul 16]. Available from: <http://www.healthy.net/library/books/hoffman/materiamedica/stjohns.htm>. Accessed July 16, 1998.

ซีดีรอม:

AMA drug evaluations annual 1993 [book on CD-Rom]. Jackson, WY: Teton Data Systems; 1993. Based on: Snugden R, editor. AMA drug evaluations annual 1993. Chicago, IL: American Medical Association; 1993. STAT!-Ref Medical Reference Library.

Gershon ES. Antisocial behavior. Arch Gen Psychiatry [serial on CD-ROM]. 1995;52:900-901.

การฝึกปฏิบัติ

การเขียนบัญญัติบรรณานุกรมและเอกสารอ้างอิงมีหลายแบบ. แบบที่นิยมคือแบบแวนคูเวอร์^๓ ซึ่งให้ข้อเสนอไว้ดังนี้

- The bibliography should be arranged **alphabetically** by author or title where no author is given.

- The reference list should appear at the end

of the essay/report with the entries listed numerically and in the same order that they have been cited in the text.

- The reference list should identify the references cited (e.g., book, journal article, pamphlet, cassette tape or film) in sufficient detail so that others may locate and consult the references.

- Punctuation marks and spaces within the bibliographic citation are very important.

Indicating references in the text

In the Vancouver style, references are identified by Arabic numbers normally as superscripts; in the days when manuscripts were prepared on a type-

writer the Arabic numbers would be placed inside either round or square brackets. This applies to references in text, tables and figures.

ดูตัวอย่างที่แสดงไว้ข้างต้น.

เอกสารอ้างอิง

๑. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์; ๒๕๔๖, หน้า ๖๐๔.
๒. Webster's New World Dictionary of the American Language, College Edition. Cleveland and New York: The World Publishing Co.; 1958.p.144a, 1221b.
๓. The University of Queensland Library [homepage on the Internet]. Brisbane : The University of Queensland. [cited 2007 Jun 23]. Available from: <http://www.library.uq.edu.au/training/citation/vancouv.html>.
๔. อวย เกตุสิงห์. เอกสารการแพทย์: ลักษณะ, ประเภท, การผลิต. สารคดีวิรัช ๒๕๑๒;๒๑:๑๐.

Abstract

How to Write Bibliographies and References*

Somchai Bovornkitti

Academy of Science, the Royal Institute, Bangkok 10300

The author gave definitions of bibliographies and references that are used in the writing of the medical literature. The Vancouver style is commonly employed in most scientific publications.

Key words: bibliographies, references, Vancouver style

* Based on a paper read at a workshop course on presentation of research work on Thai traditional medicine and medicinal plants under the theme "On writing reports and on supporting research work," July 2, 2007.